

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

Esperant el tinent Onoda

PERFIL

PRIMERA NOVELA DE WERNER HERZOG, UN DELS GRANS MESTRES VIUS DEL CINEMA. CINEASTA FASCINANT I AVENTURER INCANSABLE, ÉS UN DELS PRINCIPALS REPRESENTANTS DEL NOU CINEMA ALEMANY DEL SEGLE PASSAT

MARINA ESPASA

Hi ha una història que, per més vegades que s'expliqui, no deixa de fascinar mai: la del soldat japonès que es va esperar trenta anys defensant una illa del Pacífic, convençut que la Segona Guerra Mundial no s'havia acabat i que en qualsevol moment arribarien o bé reforços japonesos o bé l'enemic nord-americà. La vida tot sol entre la selva i el mig desert que és l'illa de Lubang, a les Filipines, a pocs quilòmetres de Manila, el va convertir en un boig sense remei per a la majoria de la gent o en un heroi per a una minoria. No cal dir que Werner Herzog forma part d'aquesta minoria d'entusiastes. El director de cinema alemany ho ex-

plica al capítol inicial d'aquesta novel·la breu i intensa com la pluja que no para de caure sobre els protagonistes. Quan estava instal·lat al Japó per dirigir una òpera, a Herzog se li va oferir la possibilitat de conèixer l'emperador del país. Va declinar l'ofertament i va dir que preferia conèixer el tinent Hiroo Onoda. D'aquesta trobada en va sorgir *El crepuscle del món*, que és un text que fa les preguntes fonamentals que ens venen al cap quan ens expliquen aquesta història, i que segur que són les que van activar la curiositat de l'alemany: quina mena de persona és capaç de construir-se un món inexistent i mantenir-lo durant trenta anys, contra totes les evidències? És a dir, qui creu més en la imaginació que no pas en la realitat? També: quines conviccions i prejudicis ens embenen els ulls i ens impedeixen veure-hi clar? "La realitat està dotada de codis amagats", diu l'autor. Però, qui té la legitimitat per establir quins són els codis correctes i quins els incorrectes?

La pau no arribarà mai

"Vostè serà un fantasma, inabastable, l'etern malson de l'enemic". Aquestes paraules del superior del tinent Onoda li van determinar trenta anys de vida. Les ganes de ser el millor soldat i el millor patriota van passar per damunt de qualsevol altra consideració. Calia esperar. Calia defensar el petit camp d'aviació i el port on, tard o d'hora, arribarien uns soldats o uns altres. Si queien fulls volants del cel anunciant la fi de la guerra, eren

EL CREPUSCLE DEL MÓN
WERNER HERZOG
L'ALTRA / BLACKIE BOOKS
TRAD. MERCÈ UBACH DORCA
144 PÀG. / 20 €

ÉS IMPOSSIBLE NO RETROBAR TOT EL MÓN DE HERZOG EN AQUEST LLIBRE, I AQUEST ÉS EL MÈRIT PRINCIPAL DE L'AUTOR: FER-SE PRESENT EN TOT EL QUE TOCA

propaganda nord-americana, i la prova n'eren les faltes d'ortografia. Si passaven bombarders nord-americans per sobre de l'illa en direcció contrària a tota lògica era que la guerra s'havia desplaçat (i no, eren guerres posteriors: la de Corea, la del Vietnam...). I així amb tot. En diaris, revistes, qualsevol indicatiu, Onoda sempre hi trobava un argument que li donava la raó: la guerra encara no s'havia acabat. Per a Onoda, la pau és com Godot: no arribarà mai.

El llibre està escrit en un estil depurat i es divideix en capítols breus introduïts sovint per frases en present que situen i descriuen el que segur que ja són plans de cinema dins el cap de Herzog. Per cert: és impossible llegir-lo sense sentir-ne la veu i aquell accent alemany quan parla anglès. És impossible no retrobar-hi tot el món de Herzog, i aquest és el mèrit principal d'un autor: fer-se present en tot el que toca, amarar cada tema, cada personatge, de la seva filosofia de vida i de la seva visió artística. La història dels soldats perduts (no n'és només un, alerta, perquè al principi són quatre) té una lectura antibel·licista, també, molt potent: què vol dir estar en guerra? I qui no ho està sempre, en certa manera? Quin mecanisme ens porta a valorar com a herois les persones que aconseguen excel·lir en l'art d'assassinar o de parar emboscades? D'això, i de la inexistència del temps present, i de la convivència entre realitat i imaginació, parla aquest petit gran llibre. ♦♦

ATALANTE

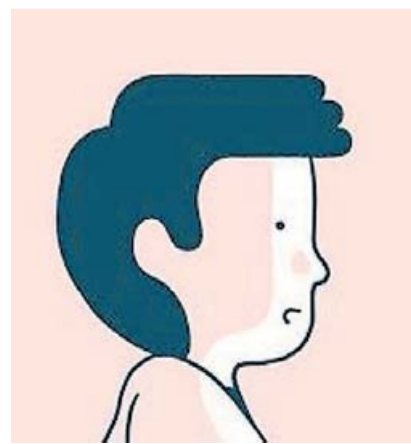
La primera persona que va rebre l'impacte d'un meteorit (i va sobreviure)

XAVI SERRA

Cada dia cauen a la Terra prop de cent tones d'objectes d'origen sideral, que poden ser asteroides, meteoroides o

deixalles espacials. Per sort –o per pura estadística, que la Terra és més gran del que a vegades pensem–, la caiguda de tot aquest material no sol causar danys humans i, de fet, en tot el segle XX només hi ha un cas documentat d'impacte de meteorit sobre una persona. I va sobreviure.

El 1954, en un poblet d'Alabama, als Estats Units, un meteorit de 18 cm de diàmetre va travessar el sostre del menjador d'Ann Elizabeth Hodges i li va caure a sobre mentre dormia al canapè. Va tenir sort: la ràdio va frenar el meteorit

GARBUIX

i l'impacte només va provocar-li ferides lleus al maluc i en una mà. Però la seva vida va canviar per sempre: de la nit al dia es va convertir en una petita celebritat, va aparèixer en programes de televisió i van oferir-li grans sumes pel meteorit.

Amb les ofertes van arribar també les disputes legals per la propietat del meteorit, les tensions amb el seu marit i, finalment, el divorci i la solitud. Quan va obtenir la propietat legal del meteorit va acabar cedint-lo a un museu local. Ja en devia tenir prou, de regals enverinats caiguts del cel.

La història de Hodges es presta a una narració clàssica, però el francès Fabien Roché opta en el seu primer còmic llarg, *El meteorito de Hodges* (Garbuix), per descompondre els elements del relat i desplegar-los a través d'un estil minuciós i fragmentat que beu molt –tant que en algun moment està a punt d'ofegar-se– dels recursos desenvolupats per Chris Ware en la seva obra: l'aparent fredor del dibuix, el disseny intricat de la pàgina i un distanciament

EL METEORITO DE HODGES
FABIEN ROCHÉ
GARBUIX
64 PÀG. / 23,75 €

sobre l'acció, com si més que explicar una història orbités al seu voltant. Així, un Roché documentadíssim detalla els fets de l'impacte i les seves conseqüències, però també els orígens del poble on viu Hodges, la relació dels éssers humans amb els meteorits i altres fenòmens adjacents.

No és un exercici d'estil gratuït, sinó una elecció brillant per arribar al cor de la història, que no és altra que la coreografia macabra d'un atzar que, amb només un petit cop, pot desviar les nostres vides de l'òrbita traçada amb tant d'esforç i provocar una cadena infinita d'impactes. Ann Elizabeth Hodges només volia una vida tranquil·la i formar una família, però la topada amb un cos estrany va acabar amb el seu somni. A través de la complexitat formal i narrativa, Roché assenyala la fragilitat de la nostra pròpia existència, un fenomen tan estrany i misteriós com que una roca que vagi durant segles per l'Univers caigui precisament sobre nosaltres. ♦♦